

Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ

Prof. Dr. Hülya TAŞ KORKMAZ

Prof. Dr. Nedim MERİÇ

HMK

Gerekçeli Hukuk Muhakemeleri Kanunu

İlgili Mevzuat

İçtihadı Birleştirme Kararları

Anayasa Mahkemesi Kararları

- ★ Anayasa (İlgili Maddeler)
- ★ Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun
- ★ Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun
- ★ Avukatlık Kanunu
- ★ Bilirkişilik Kanunu
- ★ Harçlar Kanunu
- ★ Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu
- ★ İş Mahkemeleri Kanunu
- ★ Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun
- ★ Milletlerarası Tahkim Kanunu
- ★ Tebligat Kanunu
- ★ Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (İlgili Maddeler)
- ★ Bilirkişilik Yönetmeliği
- ★ Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik
- ★ Elektronik Tebligat Yönetmeliği
- ★ Hukuk Muhakemelerinde Ses ve Görüntü Nakledilmesi Yoluyla Duruşma İcrası Hakkında Yönetmelik
- ★ Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik
- ★ 2023 Yılı Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesi
- ★ 2023 Yılı Bilirkişilik Asgari Ücret Tarifesi
- ★ Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi
- ★ Harçlar Kanunu Genel Tebliği (1) Sayılı Tarife
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle İlgili Tarifeler
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hakem Ücret Tarifesi
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tanık Ücret Tarifesi

İÇİNDEKİLER

14. Basıya Önsöz	V
İçindekiler	XI
Kısaltmalar Cetveli.....	XXIX
Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuatta Değişiklik Yapan Mevzuata İlişkin Tablolar	XXXIII
6100 Sayılı HMK ile 1086 Sayılı HUMK Maddelerini Karşılaştırma Tablosu	XXXIX
Parasal Sınırlar Tabloları	XLV

HUKUK MUHAKEMLERİ KANUNU

Madde . Sayfa

BİRİNCİ KISIM: Genel Hükümler.....	1-104	15
BİRİNCİ BÖLÜM: Görev, Yetki ve Yargı Yeri Belirlenmesi	1-23	15
BİRİNCİ AYIRIM: Görev	1-4	15
Görevin belirlenmesi ve niteliği	1	15
Asliye hukuk mahkemelerinin görevi.....	2	16
Ölüm veya vücut bütünlüğünün yitirilmesinden doğan zararların tazmini davalarında görev	3	18
Sulh hukuk mahkemelerinin görevi	4	19
İKİNCİ AYIRIM: Yetki.....	5-19	22
Genel kural	5	22
Genel yetkili mahkeme	6	22
Davalının birden fazla olması hâlinde yetki	7	23
Bir yerde geçici olarak oturanlara karşı açılacak davalarda yetki	8	24
Türkiye'de yerleşim yerinin bulunmaması hâlinde yetki.....	9	24

Sözleşmeden doğan davalarda yetki.....	10	25
Mirastan doğan davalarda yetki.....	11	26
Taşınmazın aynından doğan davalarda yetki.....	12	27
Karşı davada yetki.....	13	29
Şubeler ve tüzel kişilerle ilgili davalarda yetki.....	14	29
Sigorta sözleşmelerinden doğan davalarda yetki.....	15	30
Haksız fiilden doğan davalarda yetki.....	16	31
Yetki sözleşmesi.....	17	32
Yetki sözleşmesinin geçerlilik şartları.....	18	33
Yetki itirazının ileri sürülmesi.....	19	33
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Görevsizlik veya Yetkisizlik Kararı		
Üzerine Yapılacak İşlemler ve Yargı Yeri Belirlenmesi 20-23	34	
Görevsizlik veya yetkisizlik kararı üzerine yapılacak işlemler.....	20	34
Yargı yeri belirlenmesini gerektiren sebepler.....	21	36
İnceleme yeri.....	22	38
İnceleme usulü ve sonucu.....	23	38
İKİNCİ BÖLÜM: Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler	24-33	40
Tasarruf ilkesi.....	24	40
Taraflarca getirilme ilkesi.....	25	40
Taleple bağıllık ilkesi.....	26	41
Hukuki dinlenme hakkı.....	27	42
Aleniyet ilkesi.....	28	43
Dürüst davranma ve doğruyu söyleme yükümlülüğü.....	29	45
Usul ekonomisi ilkesi.....	30	46
Hâkimin davayı aydınlatma ödevi.....	31	46
Yargılamanın sevk ve idaresi.....	32	47
Hukukun uygulanması.....	33	48
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Hâkimin Yasaklılığı, Reddi ve Hukuki		
Sorumluluğu	34-49	49
BİRİNCİ AYIRIM: Hâkimin Davaya Bakmaktan		
Yasaklılığı ve Reddi.....	34-45	49
Yasaklılık sebepleri.....	34	49
Çekinme kararının sonuçları.....	35	50
Ret sebepleri.....	36	51

Hâkimin bizzat çekilmemesi hâli	37	52
Ret usulü	38	53
Çekilme kararının incelenmesi	39	55
Ret talebini incelemeye yetkili merci	40	55
Ret talebinin geri çevrilmesi	41	57
Ret talebinin incelenmesi	42	58
Ret talebine ilişkin kararlara karşı istinaf.....	43	60
Ret talebine ilişkin kararların temyizi	44	61
Zabıt kâtibinin yasaklılığı ve reddi	45	62
İKİNCİ AYIRIM: Hâkimin Hukuki Sorumluluğu.....	46-49	63
Devletin sorumluluğu ve rücu.....	46	63
Davaların açılacağı mahkeme	47	65
Dava dilekçesi ve davanın ihbarı	48	66
Davanın reddi hâlinde verilecek ceza	49	68
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Taraflar ve Davaya Katılan Üçüncü		
Kişiler.....	50-83	68
BİRİNCİ AYIRIM: Tarafların Ehliyetleri	50-56	68
Taraf ehliyeti.....	50	68
Dava ehliyeti.....	51	69
Davada kanuni temsil	52	70
Dava takip yetkisi	53	70
Temsil veya izin belgelerinin verilmesi	54	71
Dava sırasında taraflardan birinin ölümü	55	72
Kanuni temsilci atanması sebebiyle yargılamanın ertelenmesi	56	72
İKİNCİ AYIRIM: Dava Arkadaşlığı	57-60	73
İhtiyarî dava arkadaşlığı	57	73
İhtiyarî dava arkadaşlarının davadaki durumu	58	74
Mecburî dava arkadaşlığı	59	75
Mecburî dava arkadaşlarının davadaki durumu	60	75
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Davanın İhbarı ve Davaya Müdahale	61-70	76
İhbar ve şartları	61	76
İhbarın şekli	62	77
İhbarda bulunulan kişinin durumu.....	63	78
İhbarın etkisi	64	79

Asli müdahale	65	79
Fer'î müdahale	66	80
Fer'î müdahale talebi ve incelenmesi	67	81
Fer'î müdahilin durumu	68	81
Fer'î müdahalenin etkisi	69	82
Cumhuriyet savcısının davada yer alması.....	70	83
DÖRDÜNCÜ AYIRIM: Davaya Vekâlet.....	71-83	85
Genel olarak	71	85
Davaya vekâlet hakkında uygulanacak hükümler	72	86
Davaya vekâletin kanuni kapsamı	73	86
Davaya vekâlette özel yetki verilmesini gerektiren hâller.....	74	87
Birden fazla vekil görevlendirilmesi	75	88
Vekâletnamenin ibrazı.....	76	88
Vekâletnamesiz dava açılması ve işlem yapılması	77	89
Vekilin vekâlet veren huzurundaki beyanı	78	90
Vekilin veya vekâlet verenin duruşmada uygun olmayan tutum ve davranışı.....	79	91
Tarafın davasını takip edebilecek ehliyetinde olmaması.....	80	92
Vekilin azli ve istifasının şekli.....	81	92
Vekilin istifası	82	93
Vekilin azli.....	83	93
BEŞİNCİ BÖLÜM: Teminat	84-89	94
Teminat gösterilecek hâller	84	94
Teminat gerektirmeyen hâller.....	85	96
Teminat kararı.....	86	97
Teminatın tutarı ve şekli	87	97
Teminat gösterilmemesinin sonuçları.....	88	98
Teminatın iadesi	89	99
ALTINCI BÖLÜM: Süreler, Eski Hâle Getirme ve Adli Tatil	90-104	99
BİRİNCİ AYIRIM: Süreler.....	90-94	99
Sürelerin belirlenmesi	90	99
Sürelerin başlaması	91	100
Sürelerin bitimi.....	92	100

Tatil günlerinin etkisi	93	 101
Kesin süre	94	 101
İKİNCİ AYIRIM: Eski Hâle Getirme	95-101	 102
Talep	95	 102
Süre	96	 103
Talebin şekli ve kapsamı.....	97	 104
Talep ve inceleme mercii	98	 105
Talebin yargılamaya ve hükmün icrasına etkisi.....	99	 105
İnceleme ve karar	100	 106
Giderler	101	 107
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Adli Tatil.....	102-104	 107
Adli tatil süresi	102	 107
Adli tatilde görülecek dava ve işler	103	 108
Adli tatilin sürelerle etkisi.....	104	 111
İKİNCİ KISIM: Dava Çeşitleri, Dava Şartları ve		
İlk İtirazlar	105-117	 113
BİRİNCİ BÖLÜM: Dava Çeşitleri	105-113-	 113
Eda davası	105	 113
Tespit davası.....	106	 113
Belirsiz alacak davası.....	107	 114
İnşai dava.....	108	 117
Kısmi dava	109	 118
Davaların yığılması	110	 119
Terditli dava.....	111	 119
Seçimlik dava	112	 120
Topluluk davası.....	113	 121
İKİNCİ BÖLÜM: Dava Şartları ve İlk İtirazlar.....	114-117	 121
BİRİNCİ AYIRIM: Dava Şartları	114-115	 121
Dava şartları.....	114	 121
Dava şartlarının incelenmesi.....	115	 123
İKİNCİ AYIRIM: İlk İtirazlar	116-117	 124
Konusu	116	 124
İleri sürülmesi ve incelenmesi	117	 125

ÜÇÜNCÜ KISIM: Yazılı Yargılama Usulü	118-186	127
BİRİNCİ BÖLÜM: Davanın Açılması	118-125	127
Davanın açılma zamanı	118	127
Dava dilekçesinin içeriği	119	127
Harç ve gider avansının ödenmesi	120	129
Belgelerin birlikte verilmesi	121	130
Dava dilekçesinin tebliği	122	131
Davanın geri alınması	123	131
Tarafta iradi değişiklik	124	132
Dava konusunun devri	125	133
İKİNCİ BÖLÜM: Cevap Dilekçesi	126-135-	135
Cevap dilekçesinin verilmesi	126	135
Cevap dilekçesini verme süresi.....	127	135
Süresinde cevap dilekçesi verilmemesinin sonucu.....	128	137
Cevap dilekçesinin içeriği.....	129	137
Cevap dilekçesinde eksiklik bulunması.....	130	138
Cevap dilekçesi verilmesinin sonucu	131	139
Karşı dava açılabilmesinin şartları	132	139
Karşı davanın açılması ve süresi	133	140
Asıl davanın sona ermesi	134	140
Uygulanacak hükümler	135	141
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Cevaba Cevap ve İkinci		
Cevap Dilekçesi	136	141
Tarafların ikinci dilekçeleri.....	136	141
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Ön İnceleme	137-142	142
Ön incelemenin kapsamı.....	137	142
Dava şartları ve ilk itirazlar hakkında karar	138	143
Ön inceleme duruşmasına davet.....	139	144
Ön inceleme duruşması.....	140	145
İddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi	141	148
Süreler hakkında karar	142	150
BEŞİNCİ BÖLÜM: Tahkikat ve Tahkikat Sırasındaki Özel		
Durumlar	143-183	150
BİRİNCİ AYIRIM: Tahkikat	143-146	150

Tahkikatın konusu	143	.....	150
Tarafların dinlenilmesi	144	.....	151
Sonradan delil gösterilmesi	145	.....	152
Mevcut delillerle davanın aydınlanması	146	.....	152
İKİNCİ AYIRIM: Duruşma.....	147-162	....	153
Tarafların duruşmaya daveti.....	147	.....	153
Mahkemenin çalışma zamanı	148	.....	154
Ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla veya başka yerde duruşma icrası.....	149	.....	155
Tarafların duruşmaya gelmemesi, sonuçları ve davanın açılmamış sayılması.....	150	.....	156
Duruşma düzeni	151	.....	159
Soru yöneltme.....	152	.....	160
Kayıt ve yayın yasağı.....	153	.....	161
Tutanak	154	.....	162
Tutanağın imzalanması ve imza atamayanların durumu.....	155	.....	164
Tutanağın ispat gücü	156	.....	164
Zabıt kâtabi bulundurulması zorunluluğu.....	157	.....	165
Tutanak örneği verilmesi	158	.....	165
Dosyaya belge konulması ve dosyanın başka yere gönderilmesi.....	159	.....	166
Dizi listesi.....	160	.....	167
Dosyanın taraflar ve ilgililerce incelenmesi	161	.....	167
Dosyanın hâkimin incelemesine hazır tutulması.....	162	.....	168
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Ön Sorun ve Bekletici Sorun	163-165	....	168
Ön sorunun ileri sürülmesi	163	.....	168
Ön sorunun incelenmesi	164	.....	168
Bekletici sorun	165	.....	169
DÖRDÜNCÜ AYIRIM: Davaların Birleştirilmesi ve Ayrılması.....	166-168	....	170
Davaların birleştirilmesi.....	166	.....	170
Davaların ayrılması	167	.....	172
Kanun yolları.....	168	.....	172
BEŞİNCİ AYIRIM: İsticvap	169-175	....	173
Konusu	169	.....	173

İsticvap olunacak kişilerin belirlenmesi.....	170	.....	174
İsticvap olunacak tarafın davet edilmesi.....	171	.....	174
Bizzat isticvap olunma.....	172	.....	175
İsticvabın yapılması	173	.....	176
Tutanak düzenlenmesi	174	.....	176
Kıyasen uygulanacak hükümler.....	175	.....	177
ALTINCI AYIRIM: İslah ve Maddi Hataların			
Düzeltilmesi	176-183	....	178
Kapsamı ve sayısı.....	176	.....	178
İslahın zamanı ve şekli	177	.....	179
İslah sebebiyle ortaya çıkan yargılama giderleri ve karşı tarafın zararının ödenmesi	178	.....	180
İslahın etkisi	179	.....	181
Davanın tamamen ıslahı.....	180	.....	182
Kısmen ıslah.....	181	.....	183
Kötüniyetli ıslah	182	.....	183
Maddi hataların düzeltilmesi	183	.....	184
YEDİNCİ AYIRIM: Toplu Mahkemelerde Tahkikat	183/A	....	185
Toplu mahkemelerde tahkikat.....	183/A	.....	185
ALTINCI BÖLÜM: Tahkikatın Sona Ermesi ve Sözlü			
Yargılama	184-186	....	186
Tahkikatın sona ermesi	184	.....	186
Toplu mahkemelerde tahkikatın sona ermesi	185	.....	187
Sözlü yargılama.....	186	.....	188
DÖRDÜNCÜ KISIM: İspat ve Deliller	187-293	....	190
BİRİNCİ BÖLÜM: Genel Hükümler.....	187-198	....	190
İspatın konusu.....	187	.....	190
İkrar.....	188	.....	190
İspat hakkı.....	189	.....	191
İspat yükü.....	190	.....	192
Karşı ispat	191	.....	192
Kanunda düzenlenmemiş deliller	192	.....	193
Delil sözleşmesi	193	.....	193
Somutlaştırma yükü ve delillerin gösterilmesi	194	.....	194

Başka yerden getirtilecek deliller	195	195
Delilden vazgeçme	196	195
Delillerin incelenmesi ve istinabe	197	196
Delillerin değerlendirilmesi	198	197
İKİNCİ BÖLÜM: Belge ve Senet	199-224	 197
Belge	199	197
Senetle ispat zorunluluğu	200	198
Senede karşı tanıkla ispat yasağı.....	201	200
Delil başlangıcı.....	202	201
Senetle ispat zorunluluğunun istisnaları	203	202
İlâmların ve resmî senetlerin ispat gücü	204	203
Adi senetlerin ispat gücü	205	204
İmza atamayanların durumu	206	205
Senette çıkıntı, kazıntı ve silinti.....	207	207
Yazı veya imza inkârı.....	208	208
Yazı veya imza inkârının sonucu.....	209	209
Güvenli elektronik imzalı belgenin inkârı	210	210
Sahtelik incelemesi.....	211	211
Sahte senedin iptali	212	212
Haksız yere sahtelik iddiası	213	213
Sahtelik hakkında hukuk ve ceza mahkemesi kararlarının etkisi	214	214
Belgelerin halefler aleyhine kullanılması ve adi senetlerin üçüncü kişiler için hüküm ifade etmesi.....	215	215
Mahkemece belge aslının istenmesi ve geri verilmesi.....	216	216
Belge aslının ibrazı usulü	217	217
Belgenin yerinde incelenmesi	218	218
Tarafların belgeleri ibrazı zorunluluğu.....	219	219
Tarafın belgeyi ibraz etmemesi.....	220	220
Üçüncü kişinin belgeyi ibraz etmemesi.....	221	221
Ticari defterlerin ibrazı ve delil olması	222	222
Yabancı dilde yazılmış belgeler.....	223	224
Yabancı resmi belgelerin yetkili makamlar tarafından onaylanması zorunluluğu.....	224	225
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yemin	225-239	 225

Yeminin konusu.....	225	225
Yemine konu olamayacak vakıalar	226	226
Yemin teklifi	227	226
Yemine davet.....	228	227
Yemin etmemenin sonuçları	229	228
Yeminin iade olunamayacağı hâller	230	228
Ölüm veya fiil ehliyetinin kaybı	231	229
Yemini yerine getirecek kimseler	232	229
Yeminin şekli	233	230
Sağır ve dilsizlerin yemini.....	234	231
Hasta veya engellilerin mahkeme dışında yemini.....	235	232
Yemin edecek kimsenin mahkemenin yargı çevresi dışında olması.....	236	232
Yemin konusunun açıklattırılması	237	233
Yemin tutanağının düzenlenmesi.....	238	233
Yalan yere yemin iddiası.....	239	233
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Tanık.....	240-265	 234
Tanık gösterme şekli	240	234
Tanıklardan bir kısmının dinlenilmesiyle yetinilmesi.....	241	235
Tanıklığın izne bağlı olduğu hâller.....	242	235
Tanığın davet edilmesi	243	236
Davetiyein içeriği	244	237
Çağrıya uyma zorunluluğu.....	245	237
Tanığa soru kâğıdı gönderilmesi	246	238
Tanıklıktan çekinme hakkı	247	239
Kişisel nedenlerle tanıklıktan çekinme	248	239
Sır nedeniyle tanıklıktan çekinme	249	240
Menfaat ihlali tehlikesi nedeniyle tanıklıktan çekinme	250	241
Tanıklıktan çekinme hakkının istisnaları.....	251	241
Çekinme sebeplerinin bildirilmesi ve incelenmesi.....	252	242
Çekinmenin kabul edilmemesinin sonucu	253	243
Tanığın kimliğinin tespiti.....	254	244
Tanıklara itiraz	255	244
Tanığa görevinin önemini anlatma	256	244
Yeminsiz dinlenecekler.....	257	245

Yeminin zamanı ve şekli.....	258	246
Tanıkların mahkemede dinlenilmesi.....	259	246
Tanığın bilgilendirilmesi.....	260	247
Tanığın dinlenilme şekli.....	261	248
Yasak davranışlar	262	249
Tercüman ve bilirkişi kullanılması.....	263	249
Yalan yere veya menfaat temin ederek tanıklık edilmesi ve sonuçları	264	249
Tanığa ödenecek ücret ve giderler	265	250
BEŞİNCİ BÖLÜM: Bilirkişi İncelemesi	266-287	... 251
Bilirkişiye başvurulmasını gerektiren hâller.....	266	251
Bilirkişi sayısının belirlenmesi	267	252
Bilirkişilerin görevlendirilmesi.....	268	252
Bilirkişilik görevinin kapsamı	269	253
Bilirkişilik görevini kabulle yükümlü olanlar.....	270	254
Bilirkişiye yemin verdirilmesi	271	255
Bilirkişinin görevini yapmaktan yasaklı olması ve reddi	272	256
Bilirkişinin görev alanının belirlenmesi	273	258
Bilirkişinin görev süresi.....	274	258
Bilirkişinin haber verme yükümlülüğü	275	260
Bilirkişinin görevini bizzat yerine getirme yükümlülüğü.....	276	260
Bilirkişinin sır saklama yükümlülüğü	277	261
Bilirkişinin yetkileri	278	261
Bilirkişi açıklamalarının tespiti ve rapor	279	263
Bilirkişi raporunun verilmesi	280	264
Bilirkişi raporuna itiraz	281	265
Bilirkişinin oy ve görüşünün değerlendirilmesi	282	267
Bilirkişi gider ve ücreti	283	267
Bilirkişinin ceza hukuku bakımından durumu.....	284	268
Bilirkişinin hukuki sorumluluğu	285	268
Davaların açılacağı mahkeme	286	270
Rücu davasında zamanaşımı	287	271
ALTINCI BÖLÜM: Keşif.....	288-292	... 272
Keşif kararı.....	288	272

Keşfe yetkili mahkeme	289	272
Keşfin yapılması	290	273
Keşfe katlanma zorunluluğu	291	274
Soybağı tespiti için inceleme.....	292	275
YEDİNCİ BÖLÜM: Uzman Görüşü	293	 276
Uzman görüşü.....	293	276

BEŞİNCİ KISIM: Hüküm ve Davaya Son Veren

Taraf İşlemleri.....	294-315	 277
BİRİNCİ BÖLÜM: Hüküm.....	294-303	 277

Hüküm, hükmün verilmesi ve tefhimi	294	277
Hükmün müzakeresi	295	278
Hükmün oylanması ve yeter sayı	296	278
Hükmün kapsamı.....	297	279
Hükmün yazılması	298	281
Hükmün imza edilememesi	299	282
Hükmün korunması	300	282
Hüküm nüshası.....	301	283
İlâmın alınması, kesinleşme kaydı ve harçlar	302	284
Kesin hüküm	303	285

İKİNCİ BÖLÜM: Hükümün Tashihi, Tavzihi

ve Tamamlanması	304-306	 287
------------------------------	----------------	-----------------

Hükmün tashihi.....	304	287
Hükmün tavzihi.....	305	287
Hükmün tamamlanması	305/A	288
Tavzih ve tamamlama talebi ve usulü	306	289

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Davaya Son Veren Taraf İşlemleri .....

..... 307-315 290		
Davadan feragat	307	290
Davayı kabul.....	308	290
Feragat ve kabulün şekli.....	309	291
Feragat ve kabulün zamanı	310	292
Feragat ve kabulün sonuçları.....	311	293
Feragat ve kabul hâlinde yargılama giderleri	312	293
Sulh	313	294
Sulhun zamanı	314	295

Sulhun etkisi.....	315	295
ALTINCI KISIM: Basit Yargılama Usulü.....	316-322	 297
Basit yargılama usulüne tabi dava ve işler.....	316	297
Dilekçelerin verilmesi.....	317	298
Delillerin ikamesi.....	318	299
İddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı.....	319	300
Ön inceleme ve tahkikat.....	320	300
Hüküm.....	321	302
Uygulanacak hükümler.....	322	302
YEDİNCİ KISIM: Yargılama Giderleri ve Adli Yardım.....	323-340	 304
BİRİNCİ BÖLÜM: Yargılama Giderleri.....	323-333	 304
Yargılama giderlerinin kapsamı.....	323	304
Delil ikamesi için avans.....	324	307
Resen yapılması gereken işlemlere ilişkin giderler.....	325	307
Yargılama giderlerinden sorumluluk.....	326	308
Dürüstlük kuralına aykırılık sebebiyle yargılama giderlerinden sorumluluk.....	327	309
Fer'î müdahale gideri.....	328	310
Kötüniyetle veya haksız dava açılmasının sonuçları.....	329	310
Vekâlet ücretinin taraf lehine hükmedilmesi.....	330	311
Esastan sonuçlanmayan davada yargılama gideri.....	331	312
Yargılama giderlerine hükmedilmesi.....	332	313
Avansın iadesi.....	333	314
İKİNCİ BÖLÜM: Adli Yardım.....	334-340	 314
Adli yardımdan yararlanacak kişiler.....	334	314
Adli yardımın kapsamı.....	335	316
Adli yardım talebi.....	336	317
Adli yardım talebinin incelenmesi.....	337	318
Adli yardım kararının kaldırılması.....	338	319
Adli yardımla ertelenen yargılama giderlerinin tahsili.....	339	319
Adli yardım kararıyla atanan avukatın ücretinin ödenmesi.....	340	320
SEKİZİNCİ KISIM: Kanun Yolları.....	341-381	 322
BİRİNCİ BÖLÜM: İstinaf.....	341-360	 322

İstinaf yoluna başvurulabilen kararlar.....	341	322
İstinaf dilekçesi	342	324
İstinaf dilekçesinin verilmesi.....	343	325
Harç ve giderlerin yatırılması.....	344	326
Başvuru süresi.....	345	327
İstinaf dilekçesinin reddi.....	346	328
İstinaf dilekçesine cevap	347	329
Katılma yolu ile başvurma.....	348	329
Başvurma hakkından feragat.....	349	330
Başvurunun icraya etkisi.....	350	331
Kötüniyetle istinaf yoluna başvurma.....	351	332
Ön inceleme.....	352	332
Duruşma yapılmadan verilecek kararlar	353	333
İnceleme.....	354	336
İncelemenin kapsamı.....	355	337
Duruşma yapılması ve karar verilmesi	356	338
Yapılamayacak işlemler	357	339
Duruşmaya gelinmemesi ve giderlerin ödenmemesi.....	358	340
Karar ve tebliği.....	359	342
Uygulanacak diğer hükümler.....	360	344
İKİNCİ BÖLÜM: Temyiz.....	361-373	 345
Temyiz edilebilen kararlar	361	345
Temyiz edilemeyen kararlar	362	346
Kanun yararına temyiz.....	363	348
Temyiz dilekçesi	364	349
Temyiz dilekçesinin verilmesi.....	365	351
Kıyas yoluyla uygulanacak hükümler.....	366	352
Temyizin icraya etkisi.....	367	353
Kötüniyetle temyiz.....	368	355
Temyiz incelemesi ve duruşma.....	369	355
Onama kararları.....	370	356
Bozma sebepleri	371	358
Yargıtay kararlarının tebliği	372	359
Bozmaya uyma veya direnme	373	359

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yargılamanın İadesi.....	374-381	 362
Konu	374	362
Yargılamanın iadesi sebepleri.....	375	362
Üçüncü kişilerin hükmün iptalini talep etmesi	376	365
Süre.	377	366
İnceleyecek mahkeme ve teminat	378	367
Talebin ön incelemesi.....	379	368
Yeniden yargılama veya hükmün iptali	380	369
İcranın durdurulması.....	381	370
DOKUZUNCU KISIM: Çekişmesiz Yargı	382-388	 381
Çekişmesiz yargı işleri.....	382	381
Görevli mahkeme.....	383	386
Çekişmesiz yargı işlerinde yetki	384	386
Yargılama usulü.....	385	387
Mühürleme, deftere geçirme ve yemin tutanağı düzenlenmesi usulü	386	387
Kararlara karşı başvuru yolları	387	388
Kararların niteliği	388	388
ONUNCU KISIM: Geçici Hukuki Korumalar	389-406	 389
BİRİNCİ BÖLÜM: İhtiyati Tedbir	389-399	 389
İhtiyati tedbirin şartları.....	389	389
İhtiyati tedbir talebi	390	390
İhtiyati tedbir kararı.....	391	391
İhtiyati tedbirde teminat gösterilmesi.....	392	394
İhtiyati tedbir kararının uygulanması.....	393	395
İhtiyati tedbir kararına karşı itiraz.....	394	397
Teminat karşılığı tedbirin değiştirilmesi veya kaldırılması	395	399
Durum ve koşulların değişmesi sebebiyle tedbirin değiştirilmesi veya kaldırılması.....	396	399
İhtiyati tedbiri tamamlayan işlemler	397	400
Tedbire muhalefetin cezası.....	398	401
Tazminat	399	403

İKİNCİ BÖLÜM: Delil Tespiti ve Diğer Geçici

Hukuki Korumalar	400-406	 404
Delil tespitinin istenebileceği hâller	400	404
Görev ve yetki	401	405
Delil tespiti talebi ve karar	402	405
Acele hâllerde tespit	403	407
Delil tespiti kararında uygulanacak hükümler.....	404	407
Tutanak ve diğer belgeler	405	408
Diğer geçici hukuki korumalar	406	408

ONBİRİNCİ KISIM: Tahkim .....

407-444	 411	
Uygulanma alanı.....	407	411
Tahkime elverişlilik.....	408	411
İtiraz hakkından feragat.....	409	411
Tahkimde görevli ve yetkili mahkeme	410	412
Mahkemenin yardımı	411	412
Tahkim sözleşmesinin tanımı ve şekli	412	413
Tahkim itirazı	413	414
İhtiyati tedbir ve delil tespiti	414	415
Hakem sayısı	415	416
Hakemlerin seçimi	416	417
Ret sebepleri.....	417	418
Hakemin reddi usulü	418	419
Hakemlerin sorumluluğu	419	420
Görevin yerine getirilememesi	420	421
Yeni hakem seçilmesi	421	422
Hakemin kendi yetkisi hakkında karar vermesi	422	422
Tarafların eşitliği ve hukuki dinlenilme hakkı	423	423
Yargılama usulünün belirlenmesi	424	424
Tahkim yeri.....	425	424
Dava tarihi	426	425
Tahkim süresi	427	425
Dava ve cevap dilekçesi	428	426
Duruşma yapılması veya dosya üzerinden inceleme	429	427
Taraflardan birinin yargılamaya katılmaması	430	428

Hakem veya hakem kurulunca bilirkişi seçimi.....	431	428
Delillerin toplanması.....	432	429
Hakem kurulunun karar vermesi	433	430
Sulh	434	430
Tahkim yargılamasının sona ermesi	435	431
Hakem kararının şekli, içeriği ve saklanması	436	432
Hakem kararının tanzih, düzeltilmesi ve tamamlanması	437	433
Tebliğat.....	438	435
İptal davası.....	439	435
Hakem ücreti.....	440	438
Yargılama giderleri	441	439
Avans yatırılması ve giderlerin ödenmesi.....	442	439
Yargılamanın iadesi	443	440
Uygulanmayacak hükümler	444	441

ONİKİNCİ KISIM: Son Hükümler.....445-452 442

Elektronik işlemler.....	445	442
Disiplin para cezası	446	444
Diğer kanunlardaki yargılama usulü ile ilgili hükümler.....	447	444
Zaman bakımından uygulanma.....	448	445
Yönetmelik.....	449	445
Yürürlükten kaldırılan hükümler	450	446
Parasal sınırların artırılması.....	Ek m.1	446
Geçici Madde 1.....		446
Geçici Madde 2.....		447
Geçici Madde 3		448
Geçici Madde 4		449
Yürürlük	451	450
Yürütme	452	450

İLGİLİ MEVZUAT

Anayasa (İlgili Maddeler).....	453
Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun	467

Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yargılama Usullerine	
Dair Kanun	493
Avukatlık Kanunu	499
Bilirkişilik Kanunu	597
Harçlar Kanunu	611
Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu	657
İş Mahkemeleri Kanunu	677
Milletlerarası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun	685
Milletlerarası Tahkim Kanunu	705
Tebliğat Kanunu	725
Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (İlgili Maddeler)	747
Bilirkişilik Yönetmeliği	755
Bölge Adliye Ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri	
İle Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari Ve Yazı İşleri	
Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik	797
Elektronik Tebliğat Yönetmeliği	923
Hukuk Muhakemelerinde Ses Ve Görüntü Nakledilmesi	
Yoluyla Duruşma İcrası Hakkında Yönetmelik	937
Tebliğat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik	945
2023 Yılı Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesi	969
2023 Yılı Bilirkişilik Asgari Ücret Tarifesi	977
Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi	981
Harçlar Kanunu Genel Tebliği	997
Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle İlgili Tarifeler	
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi.....	1007
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hakem Ücret Tarifesi	1009
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tanık Ücret Tarifesi	1013
Arama Cetvelleri	
1- Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Mevzuata Göre Arama Cetveli.....	1015
2- Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Kavramlara Göre Arama Cetveli.....	1017
3- İlgili Mevzuatta Mevzuata Göre Arama Cetveli	1030
4- İlgili Mevzuatta Kavramlara Göre Arama Cetveli.....	1031